 Fif BLS
14/05/2026 SEM-X
Regular

Time: 2 hours **Marks: 60**

Q.1 Answer in not more than two sentences (Attempt any six) **(12 Marks)**

a) Define 'Bill of Exchange'.

b) What is meant by 'Bearer Cheque'?

c) Define 'Banker' under law.

d) What is 'Endorsement in Blank'?

e) What is meant by 'Statutory Liquidity Ratio (SLR)'?

f) Define 'Customer' in banking law.

g) What is a 'Stale Cheque'?

h) What is 'Capital Adequacy Ratio'?

i) What is 'Holder for Value'?

j) Define 'Time Liability'.

Q.2 Write Short Notes (Attempt any two) **(12 Marks)**

a) Types of Crossing of Cheques

b) Credit Control methods of RBI

c) Banker's Lien

d) Duties of Collecting Banker

Q.3 Answer with reasons (Attempt any two) **(12 Marks)**

a) A cheque is presented after 4 months from its date. The bank dishonours it. Is the bank justified?

b) A minor draws a cheque. Can the bank honour it? Explain.

c) A banker discloses customer information to a third party. Is it valid?

d) A cheque is materially altered without consent. What is the effect?

Q.4 Long Answer Type Questions (Attempt any two) **(24 Marks)**

a) Discuss the role and functions of RBI.

b) Explain dishonour of cheque under the Negotiable Instruments Act.

c) Discuss the provisions relating to licensing of banks.

d) Explain types of negotiable instruments in detail.

****

X976Y33DC0BX976Y33DC0BX976Y33DC0BX976Y33DC0B

 Fif BLS

वेळ: २ तास | गुण: ६०

प्र.१ दोन वाक्यांत उत्तरे द्या (कोणतेही सहा) **(१२ गुण)**

अ) 'विनिमय बिल' याची व्याख्या करा.

ब) 'बेअरर चेक' म्हणजे काय?

क) कायद्यानुसार 'बँकर' म्हणजे काय?

ड) 'रिकाम्या स्वरूपातील इंडोर्समेंट' म्हणजे काय?

ई) 'सांविधिक तरलता गुणोत्तर (SLR)' म्हणजे काय?

फ) बँकिंग कायद्यानुसार 'ग्राहक' म्हणजे काय?

ग) 'कालबाह्य धनादेश' म्हणजे काय?

ह) 'भांडवल पर्याप्तता गुणोत्तर' म्हणजे काय?

इ) 'मूल्याकरिता धारक' म्हणजे काय?

ज) 'कालबद्ध देयता' म्हणजे काय?

प्र.२ लघुटिप्पणी लिहा (कोणतेही दोन) **(१२ गुण)**

अ) धनादेशाच्या क्रॉसिंगचे प्रकार

ब) आरबीआयचे पतनियंत्रण उपाय

क) बँकरचा लियन

ड) वसुली करणाऱ्या बँकरची कर्तव्ये

प्र.३ कारणांसह उत्तरे द्या (कोणतेही दोन) **(१२ गुण)**

अ) धनादेश दिनांकानंतर ४ महिन्यांनी सादर केला जातो आणि बँक त्यास नकार देते. बँक योग्य आहे का?

ब) अल्पवयीन व्यक्ती धनादेश काढते. बँक तो मान्य करू शकते का?

क) बँकर ग्राहकाची माहिती तृतीय पक्षाला देतो. हे वैध आहे का?

ड) संमतीशिवाय धनादेशात महत्त्वपूर्ण बदल केला जातो. त्याचा परिणाम काय?

प्र.४ दीर्घ उत्तरे (कोणतेही दोन) **(२४ गुण)**

अ) आरबीआयची भूमिका आणि कार्ये स्पष्ट करा.

ब) चलनयोग्य लिखत कायद्यानुसार धनादेश अनादर स्पष्ट करा.

क) बँकांना परवाना देण्यासंबंधी तरतुदी स्पष्ट करा.

ड) चलनयोग्य लिखतीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

****